

Εφετείο Θεσσαλονίκης: 2939/1998
Πηγή: Αρμενόπουλος 1999 σελ. 403

Υγιεινή και ασφάλεια εργασίας. Μέσα προφύλαξης. Εργατικό ατύχημα. Αν ο εργαζόμενος υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται τόσο από τις προβλεπόμενες κατά τις διατάξεις του ν. 551 υποχρεώσεις του, όσο και της κατά το κοινό δίκαιο ευθύνης για αποζημίωση.

Μόνο αν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο υποχρεούται να καταβάλει στον παθόντα τη διαφορά μεταξύ του ποσού της αποζημίωσης κατά το κοινό δίκαιο και του ολικού πόσου των παροχών που χορηγούνται από το ΙΚΑ. Η απαλλαγή καλύπτει και την περίπτωση της ειδικής αμέλειας κατά την οποία το ατύχημα έγινε γιατί δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενοι όροι ασφαλείας. Σε κάθε περίπτωση που το εργατικό ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα, το θύμα έχει δικαίωμα να απαιτήσει χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Το οφειλόμενο ποσό προσδιορίζεται κατά την εύλογη κρίση τον δικαστηρίου. (Ν. 551/1914: 71, 914, 923, 926 και 932 ΑΚ).

Πρόεδρος: Βασίλειος Ιακωβίδης
Δικαστές: Φ. Κετσιτζίδης, Ι. Ιωαννίδης (εισηγητής).
Δικηγόροι: Χ. Οικονόμου - Α. Μπιζέτας.

Επειδή, κατά το άρθρο 1 του διατάγματος της 14.3.1934 «Περί Υγιεινής και Ασφαλείας των εργατών-υπαλλήλων των πάσης φύσεως βιομηχανικών και βιοτεχνικών εργοστασίων και εργαστηρίων κλπ. ...», «οι βιομήχανοι, βιοτέχνες ... υποχρεούνται να διαθέτουν και διατηρούν τα εργοστάσια και εργαστήρια, καταστήματα και πάντας τους τόπους εργασίας αυτών, ως και τα εν αυτοίς μηχανήματα, εργαλεία και εξαρτήματα αυτών εις τρόπον εξασφαλίζοντα τους παρ' αυτοίς εργαζομένους και τους περιοίκους κατά κινδύνου ζωής, της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας αυτών, τηρουμένων των εις τα εφεξής άρθρα διατάξεων υγιεινής και ασφαλείας των εργατών» και περαιτέρω, κατά το άρθρο 143 του ίδιου ως άνω διατάγματος (προφυλακτικά μέσα οφθαλμών), εις ας εργασίας παράγονται σπινθήρες, κονιορτός δυνάμενος να προκαλέσει βλάβες των οφθαλμών, όπου υπάρχει ακτινοβολία επιβλαβής εις τους οφθαλμούς, όπου είναι δυνατή η εκτόξευση τεμαχίων από της κατεργαζομένης ύλης και γενικώς όπου οι οφθαλμοί και το πρόσωπον εκτίθενται εις κινδύνους, δέον να παρέχονται εις τους εργάτες τα μέσα προφύλαξεως από των κινδύνων τούτων (κατάλληλοι διόπτροι, προκαλυπτήρες προφυλάσσοντες ολόκληρο το πρόσωπο, καλύμματα της κεφαλής κλπ.), συμφώνως προς τους σχετικούς κανονισμούς υγιεινής και ασφαλείας των εργασιών τούτων. Τέλος, σύμφωνα με το ν. 551/1914, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24 Ιουλίου/25 Αυγούστου 1920 «περί Κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωση των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων», που εξακολουθεί να ισχύει μετά την εφαρμογή του ΑΚ, κατά το άρθρο 38 ΕισΝΑΚ, σε συνδυασμό προς τις διατάξεις των άρθρων 34 παρ. 2 και 60 παρ. 3 του α.ν. 1846/ 1951, ατύχημα οφειλόμενο σε βίαιο συμβάν κατά την εκτέλεση της εργασίας παρέχει στον παθόντα δικαίωμα αποζημιώσεως κατά τους όρους του προηγούμενου νόμου. Εάν μεν ο εργαζόμενος υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης, κατά το άρθρο 60 παρ. 3 α.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» απαλλάσσεται τόσο από τις προβλεπόμενες κατά τις διατάξεις του ν. 551 υποχρεώσεις του προς καταβολή αποζημιώσεως, εξόδων νοσηλείας κλπ., όσο και της κατά το κοινό δίκαιο ευθύνης για αποζημίωση. Μόνον αν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο αυτού ή του προσώπου που έχει προστηθεί από αυτόν, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει στον παθόντα τη διαφορά μεταξύ του ποσού της αποζημιώσεως κατά το κοινό δίκαιο και του ολικού ποσού των παροχών που χορηγούνται σ' αυτόν από το ΙΚΑ. Η απαλλαγή αυτή καλύπτει και την περίπτωση της ειδικής αμέλειας κατά την οποία το ατύχημα έγινε γιατί δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις των ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφαλείας. Στις περιπτώσεις απαλλαγής του εργοδότη, ο παθών δικαιούται μόνον τις παροχές που χορηγούνται σ' αυτόν από το ΙΚΑ. Σε κάθε όμως περίπτωση που το εργατικό ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα, δηλαδή δόλο ή αμέλεια οποιασδήποτε μορφής του εργοδότη, ή αν αυτό είναι νομικό πρόσωπο, των φυσικών προσώπων που το διοικούν ή των προσώπων που ο εργοδότης φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει

προσθήσει στην υπηρεσία του σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 71, 299, 914, 923, 926 και 932 ΑΚ, ο εργαζόμενος, ο οποίος έχει υποστεί εργατικό ατύχημα, έχει δικαίωμα να απαιτήσει από τον εργοδότη χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που του προκάλεσε το ατύχημα, γιατί η αξίωση αυτή είναι διαφορετικής φύσης από τις παροχές που χορηγούνται από το ΙΚΑ. Το οφειλόμενο ποσό για την παραπάνω αιτία προσδιορίζεται κατά την εύλογη κρίση του δικαστηρίου (άρθρο 932 ΑΚ) μέσα στα όρια του αιτουμένου από τον εργαζόμενο και η σχετική αξίωση του τελευταίου εκδικάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ειδικής διαδικασίας των εργατικών διαφορών (άρθρο 16 παρ. 2, 663, 676 ΚΠολΔ, ολ. ΑΠ 1117/86 Δνη 28.113, ΑΠ 305/1987 ΑρχΝ 1988.397, ΑΠ 267/ 1975, ΕΕργΔ 31.795).

Επειδή, από την εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά συνεδρίασεως του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, το περιεχόμενο των εγγράφων που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μερικών από τα οποία γίνεται ειδική μνεία περαιτέρω, κανενός πάντως από αυτά παραληφθέντος για την ουσιαστική εκτίμηση της διαφοράς και από όσα οι ίδιοι οι διάδικοι εκθέτουν και ομολογούν στις προτάσεις τους, πλήρως αποδείχθηκαν κατά την κρίση του δικαστηρίου τα εξής: Η ενάγουσα προσλήφθηκε από την εναγομένη τέλος Μαΐου 1993, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, για να εργασθεί ως εργάτρια στη βιοτεχνία κατασκευής ξυλοκιβωτίων την οποία διατηρεί η τελευταία στο Μ. Ημαθίας, αντί συμφωνηθέντος ημερομισθίου από 4.000 δρχ. Η απασχόλησή της αρχικά ήταν στη διαδικασία της παραγωγής σανίδων, και από τα τέλη Ιουλίου της ανατέθηκε από την εναγομένη ο χειρισμός ενός ειδικού μηχανήματος, με το οποίο βάλονται καρφιά και συνδέονται οι σανίδες μεταξύ τους. Το μεσημέρι της 3.8.93 η ενάγουσα, κατά τη διάρκεια της ως άνω εργασίας της και ενώ κάρφωνε τελάρο υποστηρίξεως (παλέτα), εξαιτίας κακής λειτουργίας του μηχανήματος βλήθηκαν δύο (2) καρφιά και το μεν πρώτο καρφώθηκε στο σανίδι, το δεύτερο όμως προσέκρουσε στην κεφαλή του πρώτου με αποτέλεσμα κατόπιν ανακλάσεως να χτυπηθεί στο δεξί μάτι της η ενάγουσα και να υποστεί σ' αυτό διαμπερές τραύμα κερατοειδούς δεξιού οφθαλμού. Η ενάγουσα, δεν έδωσε αρχικά σημασία στον εν λόγω τραυματισμό της, διότι δεν εμφανίσθηκαν αμέσως τα συμπτώματά του, γι' αυτό και εργάστηκε μέχρι το τέλος του ωραρίου της, όταν όμως το βράδυ χειροτέρευσε η κατάστασή της, μετέβηκε αρχικά στο νοσοκομείο Βέροιας όπου της παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες και μετέπειτα στο Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο», και στην οφθαλμολογική κλινική του, όπου της έγινε συρραφή του τραύματος και στις 4.8.93 εξήλθε σε βελτίωση (βλ. υπ' αριθ. πρωτ. .../8.11.94 πιστοποιητικό νοσηλείας του άνω Νοσοκομείου). Συνεπεία του εν λόγω τραυματισμού της η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι έκτοτε πάσχει από μυωπία και αστιγματισμό δεξιού οφθαλμού της, ο οποίος είναι και ευάλωτος σε οφθαλμικές αλλεργίες, μολύνσεις και κυρίως επιπεφυκτίτιδες. Για τη διάγνωση όμως περί επελεύσεως ή μη της εν λόγω σωματικής βλάβης στην ενάγουσα, η οποία έχει άμεση επιρροή στο βαθμό της ανικανότητάς της προς εργασία και στο ύψος της επιδικαζομένης τυχόν αποζημιώσεώς της για ηθική βλάβη που υπέστη εξαιτίας του άνω τραυματισμού της, η οποία δεν αποδεικνύεται από προσκομιδή κάποιου ιατρικού πιστοποιητικού, είναι απαραίτητη η ενέργεια ιατρικής πραγματογνωμοσύνης, προκειμένου να διαπιστωθούν τα ανωτέρω, για τα οποία απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης και τέχνης (άρθρα 671 παρ. 3, 368 ΚΠολΔ, ΑΠ 2038/83 ΝπΒ 85.24, ΑΠ 98/74 ΑρχΝ 74.535). Κατ' ακολουθίαν πάντων των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει απολύτως αναγκαίο, προς σχηματισμό πλήρους δικανικής πεποιθήσεως για την εκδικαζόμενη υπόθεση, όπως διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη, η οποία θα διεξαχθεί από ένα πραγματογνώμονα, σύμφωνα με όσα λεπτομερώς εκτίθενται στο διατακτικό της παρούσας, αναβαλλόμενης της έκδοσης οριστικής απόφασής της επί της κρινομένης υποθέσεως, προς το σκοπόν όπως διαταχθεί η ως άνω πραγματογνωμοσύνη.